

Slovo vedoucího redaktora

Časopis Anesteziologie a intenzivní medicína (AIM) dospěl do 27. ročníku. Je oficiálním periodikem České společnosti anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny ČLS JEP a České společnosti intenzivní medicíny ČLS JEP a v současnosti představuje uznávaný časopis, který je vydáván s dvouměsíční periodicitou (6 čísel ročně, každé v nákladu 1 500 výtisků).

U zrodu časopisu (tehdy ještě pod názvem *Anesteziologie a neodkladná péče*) stál v roce 1990 prof. Jaroslav Počta a každoročně udělovaná cena za nejlepší práci publikovanou v AIM nese právě jeho jméno. Jeho následovník, prim. Ivan Herold (Mladá Boleslav) časopis vedl od roku 2003, připravil více než 80 čísel a neúnavným úsilím časopis pozvedl na soudobou úroveň. Mockrát děkuji!

Scientometrie jako metoda hodnocení vědeckého výkonu vládne výstupům bádání ve všech oborech. Byly vytvořeny četné nástroje (např. impakt faktor, citační ohlas nebo H-index), které statistickými metodami popisují a srovnávají výsledky vědecké práce. K tomu, aby výstupy bádání byly „vidět“ a byly citovány, musí být zachycovány vědeckými databázemi. AIM je indexována v uznávaných medicínských i obecných databázích (*Scopus*, *Medline*, *Scholar Google*, *EMBASE*, *Ulrichsweb*) a byla zařazena do databáze *Emerging Sources Citation Index (ESCI)*, kde podstupuje posuzovací řízení pro případný řádný vstup do *Web of Science™ Core Collection*.

V současnosti je většina článků v AIM publikována v češtině s anglickým abstraktem, tato podoba do určité míry indexaci v mezinárodních databázích, které upřednostňují *in extenso* anglicky psané práce, znesnadňuje. Jsem však přesvědčen, že v našich podmínkách má česky psaný oborový časopis bez ohledu na zachycování databázemi své opodstatnění – je přístupný všem čtenářům bez ohledu na jejich jazykové vybavení.

Legitimní jsou úvahy, zda by měl časopis AIM vycházet v tištěné podobě nebo pouze elektronicky. Některá odborná periodika již preferují *on-line* verzi, která je „pohotovější“ a má daleko vyšší potenciál rozšíření mezi čtenáře (zvláště jsou-li články zdarma dostupné na internetu formou *Open access*). Každou činnost je však nutno financovat, volný přístup pro čtenáře je proto podmíněn tím, že za publikaci touto formou platí autoři článků.

Některé časopisy umožňují k článkům na webu přístup zdarma, ale až po uplynutí určité doby od vyjití článku (zpravidla 6–12 měsíců). V současnos-

ti je AIM předplatitelům k dispozici jak v tištěné verzi, tak po malé latenci i elektronicky na webu <http://www.prolekare.cz/anesteziologie-intenzivni-medicina> (pro přístup je nutné přihlášení svými předplatitelskými údaji).

Redakce AIM zvažuje přechod na administraci zaslaných příspěvků cestou redakčního systému (*Editorial manager*), podobně jako je tomu v zahraničních časopisech. I když je pro AIM v současnosti k dispozici software Orel, na tomto systému bude nutné ještě hodně pracovat, aby byl uživatelsky přívětivý a dobře využitelný.

Na obsahu časopisu se podílí mnoho faktorů, především autoři, redakce a recenzenti.

Články mají často více autorů, pro uvedení v publikaci musí všichni splňovat kritéria autorství/spoluautorství. Autor uvedený v čele autorského kolektivu (první autor) má největší podíl na napsání publikace. Korespondující autor je ten, který reaguje na případné připomínky a komentáře ať už redakce nebo čtenářů. Tyto dvě pozice mají význam pro akademickou kariéru autorů, pro hodnocení publikační aktivity je důležitá i funkce tzv. senior autora. Jde většinou o zkušeného člena týmu, který má zásadní podíl na ideovém podkladu článku, může, ale nemusí být korespondujícím autorem. AIM se bude přidržovat konvence, že za senior autora bude považován spolumautor, který je uvedený na posledním místě (lze uvést i jeho adresu pro korespondenci).

Články zaslané do redakce procházejí recenzním řízením. Postavení recenzenta je velmi důležité a drtivá většina námi oslovených recenzentů článků nabídnutých do AIM k této činnosti přistupuje velmi zodpovědně. Jedná se o funkci čestnou a prestižní, která je svěřována významným odborníkům v dané oblasti a je výrazem uznání odborných kvalit recenzenta.

Moderní anesteziologie a intenzivní medicína představují velmi široký obor, který zasahuje prakticky do všech medicínských odborností i věkových skupin nemocných. Jeden, i když sebevzdělanější lékař není schopen v současnosti do detailů obsáhnout celou problematiku naší specializace. Tato skutečnost nás vedla k vytvoření sboru redaktorů rubrik časopisu (*Section editors*). Při jeho konstituování jsme oslovili kolegy, kteří se konkrétní dílčí problematice soustavně věnují, jsou v ní významnými odborníky, výsledky své práce

prezentují (a mají tedy i zkušenosti s publikačními aktivitami). Ve spolupráci s nimi jsme v každé sekci vytvořili ediční plány, tyto články budou postupně publikovány formou přehledových textů. Redaktoři rubrik mají zásadní podíl na obsahu a kvalitě článků v daných sekcích.

Redaktoři rubrik časopisu AIM

- Celková anestezie
T. Vymazal (Praha)
- Regionální anestezie
D. Mach (Nové Město na Moravě)
- Ultrazvukové metody
M. Balík (Praha)
- Anestezie v porodnictví a gynekologii
P. Štourač (Brno)
- Intenzivní medicína
J. Beneš (Plzeň), J. Máca (Ostrava),
P. Sklienka (Ostrava)
- Dětská anestezie a intenzivní medicína
V. Mixa (Praha)
- Urgentní medicína
R. Škulec (Ústí nad Labem/
Beroun/Hradec Králové)
- Léčba bolesti
T. Gabrhelík (Zlín)
- Etika a právo
R. Černá Pařížková (Hradec Králové),
I. Piňos (Praha)
- Problematika dýchacích cest
P. Michálek (Praha)
- Atestační otázky
V. Černý (Ústí nad Labem/Hradec Králové)
- Nová doporučení
V. Černý (Ústí nad Labem/Hradec Králové)
- Klinická fyziologie
D. Astapenko (Hradec Králové), V. Černý
(Ústí nad Labem/Hradec Králové)
- EKG v klinické praxi
J. Jakabčin (Ústí nad Labem)
- Zajímavosti, tipy a triky
V. Černý (Ústí nad Labem/Hradec Králové)

Na webové stránce AIM jsou uvedeny aktuální Pokyny pro autory, které je u všech příspěvků do časopisu nutno respektovat (<http://www.prolekare.cz/>

anesteziologie-intenzivní-medicína-pokyny). Hlavní změnou oproti předchozí verzi Pokynů je změna formátu odkazů na použitou literaturu (citace). Dřívější Pokyny pro autory v tomto směru vycházely z ČSN ISO 690 (ale bohužel často v příspěvcích do AIM nebyly dodržovány), v současnosti náš časopis přechází na formu, která je založena na vancouverském stylu citací (*Vancouver reference system*). Ten je blízký formátu používanému v nejčastěji používaných databázích (U. S. National Library of Medicine, MEDLINE®/PubMed®, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>).

Redakce AIM bude také důsledně dodržovat formální požadavky na příspěvky, včetně deklarace střetu zájmů, prohlášení, že článek nebyl zaslán k publikaci do jiného periodika a respektování autorských práv k dříve publikovaným materiálům.

Sebelepší redakce nevytvoří dobrý časopis bez dostatku kvalitních příspěvků. V akademické komunitě platí, nebo by aspoň mělo platit, „Publish or perish!“. Rád bych však povzbudil i mladší kolegy a lékaře z menších pracovišť, aby se nebáli výsledky své práce redakci AIM nabídnout. Jsem přesvědčen, že pracoviště našeho oboru, ať už typu fakultních klinik, tak ARO menších nemocnic, odvádějí skvělou práci a bylo by škoda její výsledky neprezentovat. Jsem si také vědom dvou skutečností. První z nich je extrémní vyčerpání a zahlcení anesteziologů rutinním provozem, druhou pak menší zkušenost s publikačními aktivitami lékařů v malých nemocnicích. Redakce AIM stěží ovlivní první problém (pracovní zátěž), v druhé oblasti za redakci nabízím pomoc. Redaktoři jistě nebudou „za někoho“ psát články, ale mohou mladého či méně zkušeného potenciálního autora „nasměrovat“, kam by se při psaní článku měl ubírat. Vedení redakce (milan.adamus@seznam.cz, cernyvla1960@gmail.com, jiri.malek@fnkv.cz) je k této pomoci připraveno.

doc. MUDr. Milan Adamus, Ph.D., MBA

Olomouc
vedoucí redaktor
Anesteziologie a intenzivní medicína
e-mail: milan.adamus@seznam.cz